

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Наталія ВІННІКОВА

« 3 » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВИЙ СЕМІНАР
«СТУДІЇ З ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ СТИЛІСТИКИ»

для аспірантів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня третього (освітньо-наукового)
освітньо-наукової програми «Філологія»

Київ – 2023

Розробник:

Євтушенко Світлана Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Викладач:

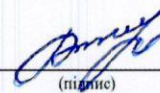
Євтушенко Світлана Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Протокол від 07.09.2022 № 2

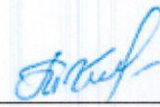
Завідувач кафедри Олена БРОВКО
(підпис)

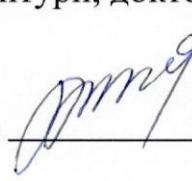
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Філологія»
07.09.2022

Гарант освітньої (освітньо-наукової) програми Олена БРОВКО
(підпис)

Робочу програму перевірено

07.09.2022

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролоноовано:
на 2023/2024 н.р. (Бровко О.Є.) “31” 2023 р., протокол № 10

на 20__/20__ н.р. _____ (“ ” 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (“ ” 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (“ ” 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Науковий семінар «Студії з літературознавчої стилістики»		
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	24	12
Модульний контроль	6	-
Самостійна робота	60	78
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: сформувати у здобувачів освітньо- наукового рівня «доктор філософії» ґрунтовні знання з літературознавчої стилістики.

Завдання – сприяти формуванню загальних та фахових компетентностей, серед яких

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей.

ЗК2 Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.

ЗК8 Здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності.

ЗК 9 Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження.

ФК 1 Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК 2 Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати.

ФК 3 Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища.

ФК 4 Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів.

ФК 6 Здатність аналізувати твори різних родів, жанрів, стилів, національних літератур у теоретико-літературних, культурологічних та компаративних аспектах; демонструвати розуміння проблем літературної стилістики, сучасних тенденцій літературознавчої генерики і генології.

ФК 7 Здатність аналізувати явища української літератури в діахронії та світовому контексті, визначати їхню специфіку, виявляти тенденції їх розвитку.

ФК 8 Здатність планувати і здійснювати комплексні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології; здійснювати проєктну діяльність на засадах лідерства.

3. Результати навчання за модулем дисципліни

Після опрацювання матеріалу модуля дисципліни аспіранти набувають умінь та навички, формують загальнопрофесійні компетенції щодо

ПРН 1 Демонструвати знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень.

ПРН 2 Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку дослідження; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження.

ПРН 7 Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані.

ПРН 15 Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем, висловлювати власну думку щодо них.

ПРН 16 Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння та класифікації.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт			
			Аудиторні		Модульний	Самостійна робота
			Лекції	Практичні		
Змістовий модуль «Науковий спецсеминар «Студії з літературознавчої стилістики»»						
1	Поняття «стиль» у літературознавчій стилістиці	6	4	2		
2	Фоно-, ритмо- і графостилістика	6	2	2	2	
3	Лексика і стиль	4	2	2		
4	Тропіка і стиль	6	2	2	2	
5	Композиція, жанр і стиль	68	4	2	2	60
<i>Усього</i>		90	14	10	6	60

Тематичний план для заочної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт		
			Аудиторна		Самостійна
			Лекції	Практичні	
Змістовий модуль «Науковий спецсеминар «Студії з літературознавчої стилістики»»					
1	Поняття «стиль» у літературознавчій стилістиці	2	2		
2	Фоно-, ритмо- і графостилістика	4	2	2	
3	Лексика і стиль	2	2		
4	Композиція, жанр і стиль	82	2	2	78
<i>Усього</i>		90	8	4	78

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1-2. Поняття «стиль» у літературознавчій стилістиці.

Поняття «стиль». Індивідуальний стиль. Поняття «стиль» у мовознавчій стилістиці. Поняття «стиль» у літературознавчій стилістиці. Визначення поняття «стиль». Основні ознаки категорії стилю. Стиль і культурно-історичні епохи. Індивідуальний авторський стиль.

Тема 3. Фоно-, ритмо- і графостилістика.

Фоностилістика. Фонетичні засоби стилістики: звуконаслідування (ономатопія), алітерація, асонанс, консонанс. Евфонія, какофонія. Ритмостилістика. Рифма. Ритм. Наголос. Графостилістика. Взаємодія звучання та графіки. Графічні засоби. Графон як відхилення від графічного стандарту/орфографічної норми. Особливості шрифту. Графічна образність.

Тема 4. Лексика і стиль

Стилістична диференціація лексики. Стилістичне значення слова. Види стилістичного значення. Слова, що мають лексико-стилістичну парадигму. Слова, що не мають лексико-стилістичної парадигми. Поетизми, архаїзми, варваризми та іноземні слова, стилістичні неологізми, історизми, екзотизми, запозичення, терміни і фахова лексика. Стилістичні функції розмовної лексики: розмовні слова, загальний сленг, спеціальний сленг, діалектизми, вульгаризми. Стилістичні функції фразеології.

Тема 5. Тропіка і стиль

Стилістичні функції речень. Тропи. Вчення про тропи і фігури. Системний характер тропіки. Класифікація тропів. Метафора. Механізм метафоризації. Види метафор. Метонімія. Синекдоха. Парономазія. Епітет, види епітетів. Порівняння, способи граматичного вияву. Персоніфікація. Алгоритм. Іронія. Пародія. Фігури. Класифікація фігур. Повтор, анафора, епіфора, ампліфікація, асиндетон, полісиндетон, еліпс, період, паралелізм, парафраза, плеоназм, тавтологія, градація, умовчання та ін

Тема 6-7. Композиція, жанр і стиль

Композиція і жанр як об'єкт стилістики. Стилістичні особливості текстів творів різних композиційних форм. Стилістичні особливості текстів творів різних літературних жанрів.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Денна форми навчання

Вид діяльності	Максимальна к-ть балів за одиницю	1	
		к-ть одиниць	макс. к-ть балів
Відвідування лекцій	1	7	7
Відвідування семінарських занять	1	5	5
Робота на семінарському занятті	10	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5
Модульний контроль	25	3	75
		<i>Разом</i>	142
Максимальна кількість балів: 142			
Розрахунок коефіцієнта: $142 : 100 = 1,42$			

Заочна форми навчання

Вид діяльності	Максимальна к-ть балів за одиницю	1	
		к-ть одиниць	макс. к-ть балів
Відвідування лекцій	1	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5
		<i>Разом</i>	31
Максимальна кількість балів: 31			
Розрахунок коефіцієнта: $31 : 100 = 0,31$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

1. Проаналізувати три підручники зі стилістики: Коваль А. Практична стилістика сучасної української мови, Мацько Л. Стилiстика української мови, Пономарів О. Стилiстика сучасної української мови (Електронний ресурс: <https://chtyvo.org.ua/search-google/>).
2. Визначити підрозділи в підручнику, які можуть стосувати літературознавчої стилістики.
3. Визначити підрозділи, які мають відношення виключно до мовознавчої стилістики.
4. Законспектувати працю Д.Чижевського "Культурно-історичні епохи", акцентуючи увагу на понятті стиль.

Максимальна оцінка за роботу (денна і заочна форми) – 5 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлено за вимогами
2-3	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність, існують недоліки у оформленні
0-1	робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в змісті роботи

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1

Проаналізувати стилістичні особливості поетичного тексту (на вибір).

Модульний контроль 2

Проаналізувати стилістичні особливості прозового тексту (на вибір).

Модульний контроль 3

Проаналізувати стилістичні особливості драматичного тексту (на вибір).

Модульний контроль здійснюється у письмовій формі. Максимальна оцінка за модуль – 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

	Оцінка
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (рівень вище середнього)
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (рівень нижче середнього)
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (рівень нижче середнього)
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у вигляді екзамену з усіх модулів дисципліни «**Науковий семінар з теорії літератури**». В екзаменаційному білеті – 4 запитання – по одному з кожного модуля. На іспиті здобувач може здобути максимальну кількість балів – 40 (кожне питання оцінюється в 10 балів).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоконтролю)

1. Поняття «стиль».
2. Індивідуальний стиль.
3. Авторський стиль.
4. Фоностилїстика.
5. Фонетичні засоби стилїстики.
6. Стилїстична диференціяція лексики.
7. Стилїстичне значення слова.
8. Стилїстичні функції розмовної лексики.
9. Стилїстичні функції фразеології.
10. Стилїстичні функції речень.
11. Тропи. Вчення про тропи і фігури.
12. Класифікація тропів.
13. Композиція як об'єкт стилїстики.
14. Жанр як об'єкт стилїстики.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Рекомендовані джерела

1. Дудик П.С. Стилїстика української мови: навч. посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2005.
2. Качуровський І. Стрoфіка. Мюнхен, 1967.
URL: <http://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1055-kachurovskiy-i-strofika>
3. Качуровський І. Фоніка. Мюнхен, 1984. URL: <http://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1945-kachurovskiy-i-fonika>
4. Мацько Л. Стилїстика української мови. Київ, 2003.

ДОДАТКИ

Плани семінарських занять

Семінарське заняття 1.

I. Питання для теоретичного опрацювання:

1. Поняття «стиль» у літературознавчій стилістиці.
2. Стиль та культурно-історичні епохи.
3. Авторський стиль.

II. Завдання для практичного виконання:

Проаналізувати авторський стиль М.Йогансена (на матеріалі новели «Сімнадцять хвилин»).

Текст новели - Йогансен М. Вибрані твори. К. : Смолоскип, 2009. 768с.

Покликання: https://chtyvo.org.ua/authors/Yohansen/Vybrani_tvory_zbirka/

Семінарське заняття 2.

I. Питання для теоретичного опрацювання:

1. Фоностилїстика.
2. Ритмостилїстика.
3. Графостилїстика.

II. Завдання для практичного виконання:

Виконати фонетичний аналіз поезії С.Жадана (на вибір).

Текст збірки - Жадан Сергій. Динамо Харків. Вибрані вірші. — К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2014. — 240 с.: серія «Українська Поетична Антологія».

Покликання:

https://chtyvo.org.ua/authors/Zhadan/Dynamo_Kharkiv_Vybrani_virshi_zbirka/

Семінарське заняття 3.

I. Питання для теоретичного опрацювання:

1. Стилїстична диференціяція лексики.
2. Стилїстичні функції фразеології.

II. Завдання для практичного виконання:

Проаналізувати шари лексики в повісті О.Забужко «Казка про калинову сопілку». Покликання:

https://chtyvo.org.ua/authors/Zabuzhko/Kazka_pro_kalynovu_sopilku

Семінарське заняття 4.

I. Питання для теоретичного опрацювання:

1. Стилїстичні функції речень.

2. Тропи.
3. Фігури.

II. Завдання для практичного виконання:

Визначити специфіку стилістичного синтаксису у поезіях Г.Шкурупія (на вибір). Покликання: https://chtyvo.org.ua/authors/Shkurupii/Vybrani_tvory/

Семінарське заняття 5.

I. Питання для теоретичного опрацювання:

1. Композиція і жанр як об'єкта стилістики.

II. Завдання для практичного виконання:

Визначити зв'язок стилістичних особливостей та композиційно-жанрової форми в оповіданні Ю.Винничука «Вікна застиглому часу».

Покликання: <https://chtyvo.org.ua/authors/Vynnychuk/Spalakh/>